

Uroczyste obchody 110. Rocznicy Bitwy pod Anielinem i Laskami

20 października 2024 roku odbyły się uroczyste obchody 110. rocznicy Bitwy pod Anielinem i Laskami. Organizatorami wydarzenia były gminy Garbatka-Letnisko oraz Pionki. Tradycyjnie już – jako że była to okrągła rocznica walk – po oficjalnych uroczystościach pod Mauzoleum Legionistów w Żytkowicach odbyła się rekonstrukcja historyczna starcia operacji iwanogrodzkiej.

Bitwa pod Anielinem i Laskami to jedno z najważniejszych starć w historii Legionów Polskich dowodzonych przez Józefa Piłsudskiego. Jest ona symbolem odwagi polskich żołnierzy w obliczu przeważających sił wroga. Wspomnienie o niej trwa do dzisiaj jako przypomnienie o heroizmie i determinacji armii polskiej w trudnych czasach. Ponieważ wydarzenie trwale wpisuje się w historię Gmin Garbatka-Letnisko i Pionki, to właśnie one podjęły się organizacji uroczystości rocznicowych.

„Legiony - słońce na mogile...”

Obchody 110. rocznicy Bitwy pod Anielinem i Laskami rozpoczęły się pod Mauzoleum Legionistów w Żytkowicach od przywitania gości przez przedstawicieli organizatorów – wójt gminy Garbatka-Letnisko Teresy Fryszkiewicz oraz wójt gminy Pionki Katarzyny Konopskiej.

- Gromadzimy się tu co roku, aby oddać zasłużony hołd żołnierzom Legionów Polskich, poległym w bitwie broniąc naszej ojczyzny; broniąc naszej wolności. Bitwa pod Anielinem i Laskami to nie tylko starcie wojsk, ale także historia determinacji i poświęcenia żołnierzy walczących o pokój w ciężkich czasach I wojny światowej – mówiła wójt Garbatki-Letnisko, dodając, że „Pamięć jest elementem naszej tożsamości, ale jest także obowiązkiem, a coroczne spotkania w miejscach pamięci stanowią cenną lekcję historii”.

Natomiast wójt Pionek, Katarzyna Konopska podkreśliła, że „Lekcje historii sprzed ponad wieku są niezwykle aktualne. To wyzwanie do wyznawania jak najwyższych wartości i rozmów o przyszłość i bezpieczeństwo naszego kraju. Wszyscy musimy sobie tutaj dzisiaj uświadomić, że nic nie jest dane nam raz na zawsze, a już na pewno nie wolność”.

Obie panie podziękowały za obecność pocztom sztandarowym oraz Stowarzyszeniu Kawaleryjskiemu im. 22 pułku Ułanów Podkarpackich, którzy wraz z zaprzyjaźnionymi grupami rekonstrukcyjnymi przygotowali drugą część obchodów rocznicy. Organizatorki przywitały również przybyłych gości, a wśród nich Patronów Honorowych Wydarzenia: Wicewojewodę Mazowieckiego Patryka Fajdka, zastępcę dyrektora Muzeum Sił Powietrznych w Dęblinie Jakuba Mitka oraz przedstawicieli Związku Piłsudczyków Rzeczypospolitej Polskiej, którzy licznie stawili się na uroczystościach. Poseł na Sejm Konrad Frysztak, oraz Marszałek Województwa Mazowieckiego Adam Struzik, który również objął Patronat Honorowy nad wydarzeniem, przesłali listy gratulacyjne, które odczytała wójt Teresa Fryszkiewicz.

Pod Mauzoleum Legionistów obecni byli przedstawiciele władz samorządowych województwa mazowieckiego, powiatu kozienickiego, powiatu radomskiego, samorządów gminnych, Policji, Straży Pożarnej oraz Służby Więziennej. Jak co roku na obchodach obecni byli przedstawiciele Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej, Światowego Związku Weteranów i Rezerwistów Wojska Polskiego, Zarządu Głównego Związku Kombatanów Rzeczypospolitej i Byłych Więźniów Politycznych oraz innych licznie przybyłych gości, dla których pamięć o losie Legionistów stanowi ważny element historii.

„Legiony - krwawych ofiar stos...”

Po powitaniu rozpoczęła się Msza Święta Polowa celebrowana przez ojca duchownego, profesora Wyższego Seminarium Duchownego w Siedlcach, Macieja Majka.

„Ktoś dla mnie i dla ciebie nie dokończył studiów, nie wychował dzieci, zostawił Lwów, Kraków, Zakopane, żeby zginąć tutaj. Ktoś 110 lat temu zostawił swoje marzenia o tym, żeby zostać mężem, ojcem, żoną, matką po to tylko, żebyśmy dzisiaj, tutaj, na tej ziemi zrozumieli, że wolności i ojczyzny nikt nam nie darował” – podkreślał duchowny podczas kazania.

„Legiony to - żołnierska nuta...”

Dalszej części obchodów towarzyszyła asysta honorowa 42. Bazy Lotnictwa Szkolnego w Radomiu pod dowództwem majora Andrzeja Kalisiaka. Orkiestra Wojskowa zagrała Hymn Polski, w trakcie którego żołnierze wciągnęli flagę na maszt przy Mauzoleum Legionistów. Następnie głos oddano wicewojewodzie mazowieckiemu Patrykowi Fajdkowi, który podkreślił: *„Dziękuję zarówno pani wójt Garbatki-Letnisko, jak i pani wójt gminy Pionki za to, że kultywujecie tę pamięć o tych bohaterach. O tych, którzy zginęli w tym miejscu, ale również o tych, którzy w wyniku tych działań wojennych stracili własny dobytek, stracili ojcowiznę, lata ciężkiej pracy na gospodarce. Bo o nich również dzisiaj musimy pamiętać.”*

Po wicewojewodzie głos zabrał starosta kozienicki Krzysztof Wolski oraz radna sejmiku województwa mazowieckiego Magdalena Murawska, którzy podziękowali organizatorom uroczystości za *„kultywowanie pamięci o naszych przodkach”* i przypomnieli, że *„wolność nie jest dana raz na zawsze”*.

W dalszej części uroczystości odczytano Apel Pamięci, w którym wspomniano poległych Legionistów oraz innych żołnierzy walczących o wolność Polski. Apel zakończony został salwą honorową. Kulminacyjnym punktem obchodów pod Mauzoleum Legionistów było złożenie wieńców i zapalenie zniczy ku czci ofiar Bitwy.

Na koniec Orkiestra Wojskowa z Radomia zagrała pieśń reprezentacyjną „*My pierwsza brygada*”, po której zebrani goście przenieśli się na pola rekonstrukcyjne wsi Brzustów, by obejrzyć niezwykle ciekawą, żywą lekcję historii – rekonstrukcję Bitwy pod Anielinem i Laskami.

„Legiony to - rycerska buta...”

Inscenizacja w wykonaniu Stowarzyszenia Kawaleryjskiego im. 22 Pułku Ułanów Podkarpackich i zaprzyjaźnionych grup rekonstrukcyjnych obejmowała walki 1. Pułku Piechoty Legionów, jakie toczyły się w dniach 22-26 października 1914 roku pod Anielinem-Laskami, ze szczególnym podkreśleniem wydarzeń z udziałem żołnierzy 3. Batalionu pod dowództwem kapitana Edwarda Rydza-Śmigłego. Rekonstrukcja opatrzona została komentarzem Przemysława Bednarczyka, radomskiego historyka.

Widowiskowa rekonstrukcja zrobiła wrażenie na licznie przybyłych mieszkańcach gmin Garbatka-Letnisko oraz Pionki, a także miłośników historii z innych zakątków kraju. Edukacyjny charakter wydarzenia wzmocniły ciekawe wystawy Muzeum Wojska Polskiego, Muzeum Sił Powietrznych w Dęblinie oraz wystawy militariów z okresu I wojny Światowej. Zarówno starsi jak i młodszy uczestnicy imprezy chętnie odwiedzali stoiska, by poznać niuanse strojów Legionistów, obejrzyć broń, jaką posługiwali się żołnierze podczas I wojny światowej, a nawet wziąć w swoje ręce elementy wyposażenia jednostki specjalnej GROM.

Choć obchody rocznicowe bitwy pod Anielinem i Laskami trwale wpisują się w harmonogram wydarzeń gminy Garbatka-Letnisko, to jest to nowa pozycja w kalendarzu gminy Pionki, która po raz pierwszy współorganizowała wydarzenie. Wierzmy, że to dobry początek wspaniałej współpracy obu samorządów.

